

>> Tweegesprek

Marieke Stein (*Villa Zebra*) en Brenda Bertin (*Studio Orka*) over kindertheater

'Kinderen kunnen meer aan dan je denkt'

Tijdens Oerol biedt Terschelling voor jonge bezoekers meer dan het strand, de midgetgolf en een zandbak op de Westerkeyn. Er zijn familievoorstellingen van Theater Artemis, Tryater en Studio Orka. En u moet niet vreemd opkijken als u een groep kinderen midden in het landschap een kunstwerk ziet bestuderen. Een tweegesprek met makers voor de jonge Oerolgangertjes.

Pieter-Bas van Wiechen

In de zon op de Westerkeyn zitten twee disciplines aan één tafel: beeldend kunstenaar Stein en theatermaker Bertin. Ze kennen elkaar niet, al blijkt al snel dat dit toeval is. Als Stein vertelt over Villa Zebra's Museum voor Kinderen in Rotterdam veert Bertin op: 'Daar heb ik ooit gespeeld!' Stein en Bertin doen verschillende dingen, maar zitten hier bij elkaar om wat ze delen: hun publiek en de beeldende vormgeving, die bij zowel Villa Zebra als Studio Orka een belangrijke rol speelt. Het Gentse gezelschap Studio Orka staat op Oerol met hun bejubelde voorstelling *Mijnheer Porselein*. In het Apebosje te Midsland staat het huisje van de familie Porselein. Drie keer per dag ontvangen zij daar veertig ouders met kinderen voor een zinderend en geestig verhaal over een hard thema: de dood. 'In het begin vonden wij dit thema spannend, niet zozeer vanwege de kinderen, maar omdat we bang waren dat ouders het te heftig zouden vinden voor hun kroost', vertelt Bertin in zwoel Vlaams. 'Maar gelukkig kregen we nauwelijks negatieve reacties; de ouders zijn eerder ontroerd. Vanmiddag zat er bij ons nog een grote brede man met tranen in zijn ogen,

'Eigenlijk zijn elitaire kinderen minder leuk'

prachtig. Kinderen zelf hebben bijna allemaal al eens te maken gehad met de dood. In onze voorstelling gaat de mol Robbie dood en na afloop kunnen kinderen een condolenceregister tekenen. Daar staan prachtige dingen in. Zoals een meisje dat vraagt of Robbie de groeten wil doen aan haar konijn Fluffie.'

'Inderdaad!', roept Stein instemmend in zingend Rotterdams. 'Dat je met kinderen werkt betekent niet dat je ze moet betuttelen. Wij gaan overdag met kinderen op pad en bezoeken een van de Oerol-kunstwerken. Naar aanleiding van het kunstwerk maken de kinderen vervolgens zelf iets. Niet zelden komen ze thuis met een abstract werkje dat veel weg heeft van een late Mondriaan. Ouders begrijpen dat vaak niet direct, maar die kinderen kunnen meestal prima uitleggen waarom ze juist dat gemaakt hebben.' 'In wezen zijn kinderen meer gelijkwaardig aan volwassenen dan menigeen denkt', legt Stein uit. 'Om kinderen te inspireren kies ik een kunstwerk dat ik zelf goed vind, daarbij denk ik nauwelijks aan die kinderen zelf.' Ook voor Bertin bestaat er geen onderscheid tussen onderwerpen voor volwassenen en die voor kinderen. 'Alleen de beleving is anders.'

Interactie

Veel kunstprojecten voor kinderen roepen om het hardst dat hun voorstelling of activiteit interactief is. Alsof het een toverwoord is. Villa Zebra is een gezelschap waarbij interactiviteit hoog in het vaandel staat. Voor Studio Orka is interactie absoluut geen vereiste. Bertin: 'Je moet een goed verhaal vertellen, daar gaat het om. Wij reageren wel op kinderen, maar het blijft onze voorstelling. Actieve kinderen zijn geen probleem, alleen gaan ze soms te ver. Tijdens *Mijnheer Porselein* beginnen kinderen soms met lange verhalen over hun overleden beest, dat maakt de voorstelling niet altijd beter.' Tijdens de voorstelling zijn er misschien wel grenzen aan de interactiviteit van Orka; in het maakproces gaan ze de confrontatie wel aan. 'Studio Orka is eigenlijk een initiatief van de twee vormgevers, Philippe Van De Velde en Martine Decroos. Die

Marieke Stein en Brenda Bertin. FOTO PIETER CRUCCO

maakten aanvankelijk installaties voor kinderen. Zo'n vijf jaar geleden zijn ze gaan samenwerken met een dichter en niet veel later ook met theatermakers. Een van die twee werkt op een school en test daar veel uit op de klas.' Stein probeert vrijwel nooit iets uit. 'In mijn ervaring werkt iets bijna altijd als ik er zelf van overtuigd ben.'

Die eigen beleving is belangrijk voor Stein. Dat blijkt ook als ik de beide dames vraag naar hun grote voorbeelden op hun vakgebied voor kinderen. 'Ik heb niet echt bepaalde voorbeelden of inspiratoren die met jeugd werken', zegt ze. Bertin weet het wel meteen: 'Jozef van den Berg en Jan Declair, dat waren en zijn fantastische vertellers', reageert ze. En tegen Stein: 'Het kan bijna niet dat je nergens door geïnspireerd bent, er is altijd ergens een begin.' Stein denkt lang na. 'Op het gebied van kunst voor kinderen zou ik het echt niet weten, maar in de jeugdliteratuur is het toch Guus Kuijer. Hij liet me zien dat je met rare ideeën en fantasieën gewoon iets kunt doen.'

De jeugdige kunstelite

Oerol staat bekend als een festival met typisch, eigen en enthousiast publiek. Ook de jeugdige bezoekers hebben aparte kenmerken.

'Wij reageren wel op kinderen, maar het blijft onze voorstelling'

'Door het jaar heen werk ik in Rotterdam veel met jeugd van niet-Nederlandse komaf', vertelt Stein. 'Mijn publiek op Oerol is duidelijk heel anders. Oerolbezoekers zijn, hoe jong ook, in zekere zin al heel ervaren. Ze hebben veel gezien, maar hebben doorgaans zo'n stabiele thuissituatie dat ze ook veel ruimte in hun hoofd hebben voor fantasie.' Dat werkt goed, maar toch heeft Stein een lichte voorkeur voor moeilijker groepen. Ook Bertin merkt dat sommige kinderen met veel ervaring niet per definitie leu-

ker zijn. 'Je merkt het bijvoorbeeld als er een Rudolf Steiner-school in de zaal zit', vertelt ze. 'Die kinderen hebben vaak al zo veel gezien dat ze minder onbevangen kunnen kijken. Eigenlijk zijn ze al een beetje elitair en dat is toch minder leuk.'

Toch zijn beide makers blij met het jonge Oerolpubliek: ze blijven zelfs een eigen circuitje te hebben. Op het moment dat Stein vertelt over de twee fantasievolle broertjes Lukas en Gijs, blikt Bertin ze te kennen. 'Ja! Die waren ook bij ons. Geweldig open en leuke bezoekers, die goed en gedetailleerd op ons reageerden.'

>> *Studio Orka* – *Mijnheer Porselein*. 17m za 21 (behalve wo 18), 13.00, 15.00 en 17.00 uur, 60 min, Apebosje, Midsland (Mid), € 9
>> *Villa Zebra* verzorgt elke dag een fietsworkshop op de Westerkeyn van 10.30 tot 17.30 uur (voor één bonnetje). Op 21 juni verzorgen ze om 10.00 en 14.00 uur de wandeltocht 'Het kustwerk van de vorige dag'.
>> Op pagina 5 bezoekt onze jongste redacteur Lies (bijna 8) *Villa Zebra* op de Westerkeyn.